

Butlletí de l'Estat Català

L'Hereu de Felip V

El rei d'Espanya, el cap del poble espanyol que ens endogala i tiranitzava mofant-se a gratificant de tot ço que ens és car, humiliant-nos continuament com a catalans i com a homes, ha parlat clar.

En la recepció donada per la Mancomunitat de reial ordre al rei d'Espanya en presència de tots els alcaldes nomenats pels tirans als pobles de Catalunya, pronuncià les següents paraules, subratllant-les de tal faísó que, adhuc cerst botiflers hi tot, s'en sentiren vexats.

«Andanbo el tiempo hubo un momento de la historia en que un rei, Felipe V, tomó unas medidas con las que no estabais conformes—y conste que es un borbón quien lo dice—pero **AQUELLAS MEDIDAS DEBIERON TOMARSE TAL VEZ PARA EL BIEN DE CATALUNYA**»

Ho volem més clar? Eu Felip V per bé de Catalunya destruí Barcelona, assassinà En Moragès i molts altres, degollà milers de catalans, abolí les nostres lleis i posà el poble de Catalunya sota la seva bota per llei de conquesta i... Catalunya fou esclava com ho és eecara avui que el seu net gosa davant tots els alcaldes botiflers de Catalunya proclamar que «aquellas medidas debieron tomarse tal vez para el bien de Catalunya»

I eren catalans els que escoltaven aquestes paraules sense protestar-ne.

No, no eren catalans, no podien ésser-ho; eren fills borts de mare, fills del món, sense llar, sense pàtria, deixats en mig del camí. . . .

Els catalans no hi eren allà dintre que al defora tenien prou feina esmolant les falçes que segaran a no trigar gaire tota tirania i ensems la mala herba dels botiflers que sense dignitat ni vergonya fan acatament al rei Alfons XIII, el net de Felip V, el crudel butxí de milers dels nostres avis, el lladre de les nostres llibertats,

Calia que un Hamp fes pols de tot i de tohom dins aquella cass on tals paraules foren tolerades.

Un bell exemple

Estat Català, i amb ell tots els separatistes catalans, ens sentim pregonament comoguts davant l'alt exemple de dignitat ciutadana donat pels professors de les escoles superiors de la Mancomunitat.

No sempre ha de sonar «l'avara pobertat dei catalani» que tants senyors Esteves llueixen davant l'euemíc. El gest franc i noble de total renunciament als aventatges materials davant la imposició cínica, revela un començament de forta i coratjosa independència moral que tots nosaltres aplaudim. Bell auguri de l'esdevenidor nostrat!

Gairebé remerciariem l'estultícia i desvergonyiment del baró de Viver que tan patriòtica fruició ens ha concedit, però no oblidarem de fer-ho a la primera avinentesa.

Nosaltres que veiérem indignats com En Massó i Llorens era foragitat de l'escola sense que cap professor tingués un noble gest de rebeldia nosaltres que amb la mort dins l'ànima contemplàvem com s'ajupien a l'ordre de donar les lliçons en espanyol, hem respirat al veure que finalment volien ésser dignes i que es sentien homes i catalans.

Quan una dorta es tanca dent se n'obren, i aquell que fé consciència de la seva dignitat és sempre finalment vencedor.

Hora era ja que en mig de la tirànica fosca lluïssin petits estels prometadors de properes alliberacions.

Catolicisme davan de la dictadura

Després de l'esverament de la «polacada» del Setembre fatídic de 1923, els catòlics catalans han passat gseus moments d'angoixa. El cèlebre dominador de la plaça del Palau ha tingut fortes polèmiques amb els sacerdots i feligresos, ara prohibint l'ús de la caputxeta a les criatures que van a missa, ara dictant ordres per a evitar que es resi i es propagui la fè en llengua catalana, quan no s'ha permès penyorar a digníssims religiosos per haver pronunciat unes oracions més o mevyss.

I no parlem de les bravates del «Timo de Primera» a Roma, ni de la famosa traveta que privà al nostre Dr. Carreres de la canongia guanyada.

Ara, per això, s'han canviat les coses i el Vaticà sap per peces menudes el plet de Catalunya. Tenim la certesa, doncs, que no vindran aquells bisbes forasters que algú temia, ni prohibició del català en cap sentit. Els dissortats elements que això patrocinaven, faran un paper tan ridícol com aquell canonge porta-purxets que amb unes benignes bufetades ha canviat de tàctica. Cal, doncs, que ningú reculi del seu lloc de dignitat; que ningú tingui nerviosismes ni renunciaments afemellats.

Tasca a fer

Espanya s'ha tret la careta: ja ningú pot duptar de san despotisme, ni de l'odi que sent contra tots els catalans i contra tot ço que sia català.

Fins aquells catalans que posaren llurs aptituds al servei de la monarquia espanyola, fent més mal que bé a Catalunya, estan sofrint les vergassades d'un rei esdevinut absolut, en ple segle XX, gràcies a la militarada del 13 de Setembre. La ignorància i la estupidesa del rei i dels seus criats ha arribat fins a declarar faciosa la mai vençudo bandera catalana, com si es tractés d'una invenció d'un partit polític, no sabent l'estult, que si fos digne i lligítim successor dels nobles comtesreis de la gloriosa confederació catalana aragonesa, l'hauria de respectar i venenar com el millor joell de sa corona.

Però, si la bandera ell la llença, com un imbecíl malagrat, Catalunya la recull i amorosida l'enlaira com a ensenya d'una raça que ha donat a la Humanitat obres glorioses, les quals avui encara agraeix i admira el món civilitzat i recordant que això ho feu quan no sofríem cap influència espanyola, afégeix avui l'estel ce la llibertat a l'antiga bandera i amb tot entusiasme l'arhora com a símbol de la nostra independència nacional.

Cal, doncs, que els catalans no siguem tan confiats; ara que dintre de l'esperit ja hi portem tots el desig de llibertat, és hora de que no esperem més els esdeveniments, és necessari que ens afanyem a posar-nos a la defensiva i a preparar-nos pel moment en el qual goguem llançar-nos a l'atac victoriós, lliurant-nos del jou espanyol, anunciant a les nacions lliures el renaixement d'un nou factor de la civilització de l'Humanitat.

Parla l'Abd-el-Krím

Un repòrter estranger ha tingut conversacions amb el brau capdill africà, les quals foren publicades en «Le Matin», edició del divendres 25 d'Abril darrer.

Deaprès de lloar la cultura i condicions personals del prestigiós moro, tramet les impre-

ssions que li suggerí aquest sobre la guerra que sosté contra els espanyols, afirmant una vegada més la seva confiança en vèncer-los.

Si Espanya,—diu—vol guerra etetna, que continui oposant-se a la nostra independència. Si Europa mira impassible el nostre dret, nosaltres privarem als estrangers de que vinguin a treure profit de les riqueses minerals i agrícoles del nostre país. Els espanyols mantenen més de cent mil homes en peu de guerra, amb tota mena de elements per a lluitar per terra i per l'aire i únicament aconsegueixen matar algunes dones i infants. Nosaltres, en canvi, mancats d'armaments i amb vintena part de soldats, els matem 100 ó 150 homes cada setmana, sense comptar les accions importants. I això continuarà fins que resti un sol fill del Rif, tots els quals són cada vegada més units per un ideal sagrat, indiscutible, Cinc mesos de gestions nostres a Londres en 1922 no bastaren per a aconseguir que Lord Curzon escoltés els nostres clams de justícia. Ara que els laboristes anglesos són al poder, els hem eomunicat la justificació de les nostres greuges, demostrant que l'Estat del Rif per la veu del seu Emir sap defensar els drets de l'Home com qual-sevol altre poble.

Com a post-data cal consignar les gestions que fa el «Directorio» per mitjà del ex-republicà Horacio Echevarrieta, igual que en temps del seu amic Santiago Alba, però encara amb més vilipèndi per a l'honor de tota aquella gent del sabre. L'ABD EL KRIM ofereix la pau, prèvia segona iudemnització d'alguns milions de pessetes —aquest punt és el que discuteixen ara—, reconeixement del Govern del Rif i del seu capdill, retirada de totes les tropes peninsulars quedant només la policia indígena amb funcions limitades. . . . però, abaus, això si, simularan un atac i entrada a Alhucemes amb tanta glòria com vulguin perquè ja ningú els la discutirà.

Espanya i el Riff

A Ramsay Mac Donald, Primer Ministre del Govern anglès.

Molt honorable miuistre:

El Govern del Riff està actualment emprant tots els esforços per a defensar la seva independència en la guerra que es continua entre ell i Espanya. En aquesta campanya aquest últim país està violant els Drets de l'Home.

En nom de l'humanitat jo apello a V. E. a que mogui a Espanya a que posi fi a les crudels hostilitats amb què ha destruït tantes vides.

Li faig present que jo soc l'Emir teconegut de l'Estat del Riff, i queestic disposat a trametre embaixadors a discutir les condicions de pau, amb la salvetat, però, de que aquestes no violin la honor del meu reialme o comprometin la seva independència.

D'altra manera serà l'espasa la que decinirà aquest assumpte i la victòria restarà en mans de Déu, el qual la concedirà a qui voldrà.

MAHOMET IBU ABDUL-KRIM
(A qui Déu ajudi)

Cavant l'espectacle denigrant de la visita del rei d'Espanya com a conqueridor i amo absolut de vides i hisendes, cal que ens anotem curosament els noms de nobles, «gentiles-hombres» i botiflers que conrtautment rodejaven el net de Felip V. Tinguem memòria i sapiguem tractar-los com se mereixen quan gosin dir que són catalaos.

Notes històriques

En un dels carrers cèntrics de Barcelona s'hi troba establert un comerç de moneders i altres articles de pell. El regenten dues senyores. Una d'elles, amb motiu d'haver venut un objecte destinat al Palau reial de Pedralbes, obtingué el pompós títol de "Proveedor de la Real Casa" el qual títol junt amb l'escut de la immortal Espanya, fou col·locat ben a la vista del públic per la botiga.

L'escut i el títol, però, sembla que porten mala estrugança, car la parròquia anà minvant, minvant, fins que foren desterrats, escut i títol al quarto dels mals endreços.

Llàstima que sia el calaix i no les conviccions el que obligui a arreconar certs símbols.

A certs membres de la família de D. Sadiago de la Riva, s'els veu molt capficats pels anònims que reb aquest senyor. Sembla que hom li demana que renunciï el càrreg de regidor i faci públic la seva amor a Catalunya, ja que ell és català, i que la casa Riva i Garcia, d'on ell ha tret els quarsos, els ha guanyat aquí, entre nosaltres.

Si D. Santiago esbrinés qui poden ésser els autors dels anònims, cercant, cercant, trobaria que són elements molt afins a les seves idees espanyolistes. ¡Questió d'enveja!

Ara que parlem d'elements afins . . . el dimars dia 15 del passat Abril, sorprenguérem el següent diàleg entre denes del poble, les quals davant del mercat de Sant Antoni, comentaven l'aparició de nombroses banderes amb una estrella solitària, pel Passig de Gràcia i Rambles,

—¿Y son los separatistas quienes las colocan?
—Y ca —respón una altre— yo estoy segura que quien las coloca es la misma policía, porque aquellos no son capaces de poner tantas y mucho menos algunas frente a un cuartelillo.

(Assentiment general de les comares)

Tot-hom pot llegir als diaris que el dictador se'n va molt content de Barcelona, per les demostracions d'adhesió que ha rebut.

Falòrnies; no s'ho cregueu pas. Aquesta és la veritat oficial espanyola, cosina germana de la mentida; la particular i veritable és que aquest senyor se'n va enfadat, i ha dit: «los catalanes se acordarán de mí por el frío recibimiento hecho a mi persona». No ens deixaran pas mentir l'amantíssim fill de la baronesa de Maldà i els ex-regionalistes excelentíssims senyors marquesos d'Alélla i Villanueva y Geltrú.

Aquestes menaces es repeteixen cada viatge; aquesta vegada, però, sembla que està decidit a fer una bestiesa «para escarmiento de separatistas y lligueros»

¡I jo que em creia que això del «separatismo» s'havia acabat.

Ampliant les notícies donades en nostre primer númeo sobre «El Siglo», hem de comunicar als nostres lectors que, davant la crisi actual i el boicot que el públic català li fa, l'estat pecuniari dels magatzems esmentats no és gaire falaguer, que dignéssim. Per a alleujar les despeses despedeixen personal abundantment i traslladen empleats que fa anys són a la casa a seccions completament diferents i a llocs inferiors als que ocupaven, amb la sola fi de què, fastiguejats se'n vagin ells mateixos, estalviant-se així els dos mesos que tindrien d'abonar-los-hi en el cas de què fos la gerència qui els acomiadés.

En ço que no repara en despeses la gerència és en augmentar i perfeccionar la policia interior, per tal de no trobar-se amb qualsevulla desagradable sorpresa.

Preç

Pregem als smics i companys fermesa, audàcia i disciplina, així com una desconfiança amant a evitar paranys i ensopegades. Tampoc

deu hom sentir impaciències, car no som ni professionals del desordre ni polítics adelerats pel triomf del partit que els assegura càrregos i influències; som els lluitadors d'un ideal de llibertat que serenament i disciplinada anem organitzant les forces necessàries per a l'assoliment més ràpid possible de la llibertat de Catalunya. Cal no escoltar parers particulars descontents ni presosos. Cal obeir i treballar com un sol home, complint les ordres i seguint les orientacions de nostre volgut cap Francesc Macià i els seus companys de tasques. Cal parlar amb prudència i laborar secretament sense vanitat ni presumció. El nostre treball serà més eficaç quan més sàpiga amagar-se als ulls dels enemics de fora i de dins. Cal propagar el nostre ideal i eixamplar la nostra acció, però, cal fer-ho amb prudència i llestesa, no oblidant mai que no treballem per a nostre benestar particular sinó per al de tots els catalans i de la nostra pàtria, i que en tot moment devem estar resolts i disposats a donar-ho tot: treball, força, intel·ligència, situació, llibertat i vida, per la nostra pàtria. Mentre l'enemic es vanta diàriament de la nostra mort, treballem, i treballem cada cop més fermament i procurem-ho que ens ereguin morts fins que sentim la força d'un poble esdevingut prou fort per a ésser lliure.

Punts interrogants

El mai prou alabat Excm. Sr. General don Carlos Lossada, braç dret del Directori a Catalunya, voldria fer la mercè d'explicar-nos de quina manera adquireix la fortuna? Diem això per què, segons males llengües, els proceniments que ha seguit per a sa adquisició no pequen pas de nets. Tan és així, que certa persona molt intimament unida amb ell, ens podria donar notícies detallades de sa permanència a l'Àfrica i de la manera com funcionaven les cases de pupiles de Melilla. Veritat, mi general? I els milers de fusells que entraven als llibres, però no al dipòsit del Regiment que manava a Ceuta, on anaven a parar?

I, posats a interrogar, ens podria dir el senyor Tinent Coronel Alvarez de la Campa, quina quantitat ha rebut per a concedir el monopoli de les carns a Barcelona?

¿Què li passa al coronel Márquez, que s'agita, conferència d'amagat, escriu manifestos cercant qui els firmi amb ell, i que després no fa públics, etc., etc.

Males llengües diuen que és un espia del directori dessimulat amb la capa de revolucionari, la qual misió és la de descobrir els directores del moviment separatista. ¡Pobret!, i pue en va de errat; no és pas per ací que els trobaaà. Són més vius del què es pensa.

La moralitat dels neutres i apolitics

El Sr. Artigues, un dels consellers models de l'ajuntament de la sort, que dimití suara perquè els militars no el volien fer tinent d'alcalde, deixa una bella estela de moralitat i neutralitat en la Junta de Museus.

El Sr. Lluís Plandiura, gran patrioter reneget i delegat d'En Cametes per les «Belles Arts» va fer un contracte amb la Junta de Museus per a l'adquisició d'unes pintures murals romàniques del Bisbat de la Seu d'Ugell, fixant-se el preu en 400.000 pessetes. Aquestes pintures no eren més que la base d'un negoci pastat entre el doctor Benlloch, el dit Sr. Plandiura i els germans Polak, antiqüaris nordamericans.

Aquestes 400.000 pessetes tenia que donar-les la Junta de Museus al pobre Sr. Plandiura en el moment d'ésser instal·lades les pintures dins del Museu de Barcelona.

Es veu que el magnànim Sr. Plandiura, no anava gaire fort d'ermilla, perquè aprofitant la avinentesa de comptar dins la Junta de Museus amb majoria de moralistes i neutres de la apo-

lítica U. M. N. a les ordres de l'arquitecte senyor Artigues, va acordar en ferm per la dita Junta, apujar el preu fins a 600.000 pessetes, ja que segons afirmava el Sr. Plandiura s'havia equivocat al fer els càlculs pertinents. Proves concretes i documents no foren neccessaris, les 200.000 pessetes d'escreix bastaren per a tot, fins per a atorgar un vot de gràcies al compassiu Sr. Artigues, el qual, amb els cabals de la Ciutat, socorregué al mai prou alabat pobre senyor Plandiura, gran patrioter i delegat etz., etz.

Petites dades per a una biografia

Com que ens manca temps per a aplegar les nombroses dades que es necessiten per a escriure una ben documentada biografia del Cap del Directori, Ecm. Sr. D. Miguel Primo de Rivera i Orbaneja, Marquès d'Estella, ací van les que per condacte certíssim hem pogut adquirir, per si algú vol aprofitar-les.

Vingué aquest il·lustre home públic a Barcelona devent una quantiosíssima suma al Casino de Madrid a conseqüència de serioses pèrdues en el joc. Al poc temps d'estar de Capità General a aquesta ciutat saldà amb l'esmentat Centre son deute pendent i fent com els que toquen el clarinet, que quan tapen un forat en destapen un altre, va quedar llavors endeutat per una molt respectable quantitat en el «Círculo del Liceo», fins que per a saldar el nou deute firmà una lletra que li avalà una conegudíssima personalitat política de Barcelona.

Si com a bon fill de Març és un adorador de les cartes, no ho és menys de Bachus, car hom podria comptar amb els cinc dits de la mà les nits en que no's colgava en un estat complet de ubriaguesa. Quantes voltes hom el veié sortir a la matinada de la Colomòfila volent fer necessitats apremiants pel mig de les Rambles, fins que els mateixos companys i companyes de barrila avergonyits pel llastimós espectacle que estava donant el feien dessistir del seu repngnant procedir emportant-se'l de la manera que podien a la Capitania a dormir la mona. No és prou sabut que quan la interminable vaga dels transports de l'any passat anava als cabarets on s'hi distingia per les seves crapuloses orgies?

Com a conseqüència d'aquesta vida de crapula i disbauxa, cada dos per tres es trobava tan econòmicament apurat que, per a sortir-se'n, apel·lava a un poc exposat i de resultat maravel·lós. Des de Capitania telefonava a la Societat Colomòfila perquè li possessin cinc centes pessetes a determinada carta i, al vespre, ja ho sabia, un servent li lliurava un sobre amb CINC MIL PESSETES, que era el preni que indefectiblement guanyava cada vegada que des de la Capitania jugava a la ruleta.

Pron per avui; en guarden en cartera per a anar dibuixant la moralitat del pseudo-moralitzador de les espanyes.

Serveis de ronda

BANDERES ESTELADES

Ultra les banderes separatistes aparegudes darrerament, de les quals donàvem compte en es primer Bttletí, sabem que han sigut col·locades sengles banderes catalanes amb l'estel solitari a la casa del marquès de Marianao el dia de la Jura de la bandera de l'estanc i més de 100 repartides pel carrer cèntric de els dies de l'estada a Barcelona del general Percalini, el Mussol . . . ini espanyol.

Una de les beuderes esmentades, que foren tretes amb ajuda d'escales per policies i bombers, caigué en les mans d'un «bizarro» militar del exèrcit espanyol d'ocupació, el qual partin-la en dues meitats, en feu dues d'espanyoles, les quals fora preferible, com totes les altres que caiguin a ses mans, que en lloc de destinar-les a usos no propis de la categoria de la bandera espanyola, ho fossin en servir de recanvi als aarracs que penjen de la majoria de les representacions consulars espanyoles que, per nostre dissort, patim.

Una fasana del Dr. Muñoz

Hom ens assabenta que, malgrat la oposició de qualque clergue sensat i digne, el bisbe espanyoler i eixerit de la Seu de Vich, ajudat del canonge arxiver Dr. Casadevall, el qual també es perd de vista i és acèrrim defensor de la unitat, integritat, moralitat, etc., de la Xina, ha fet retirar del Museu Diocesà tota la col·lecció de còdexs, documents i papirus propietat de la Seu, els quals durant trenta anys havien honorat i enriquit una de les sales del Museu.

Hom creu que aquesta retirada no gaire estratègica, obeeix a la afició despertada entre els entiquaris estrangers per a aquesta mena de tresors eficaçment secundada pels interessats botiflers i ultra-patrioters clergues incults que de tan en tan havem de tolerar com una carícia més de la mai prou alabada dominació espanyola. CATALÀ!

que passes dessota una de les nombroses banderes espanyoles onejants encara sobre la nostra esclavitzada terra, no facis cap gest d'ira impotent. Acota el cap, ja que ets esclau, i jura emprar tota la teva voluntat, tota la teva intel·ligència, tota la teva força per la redempció del teu poble fins a encalçar la llibertat absoluta de la teva terra, Catalunya, la dolça pàtria del nostre cor.

Comparances

Sembla que els madrilenys en general i més especialment el que volten a l'entorn del i del Pup creuen de bona fe en la rebuda magnífica dels reis d'Espanya a Barcelona. En Primo en sab la prima en prendre'ls per «primos». Ha fet la segona edició dels 50.000 manifestants de Burriana, ciutat de 15.000 habitants!

Com que també havem sentit algú aquí entre nosaltres que parlava de bona rebuda cal que comparem els assistents a l'arribada dels reis de els espanyols i els que reberen a en Douglas Fairbank i la Mary Pickford, així com l'entusiasme vibrani i espontani dels uns i la poca calor dels primers malgrat l'incident de les pompes reials i els crits pagats.

Cert que hom no els feu una rebuda com nosaltres trobem que cal fer-los-hi, però es veié ben bé que la Barcelona que sent, que treballa i que pensa romangué ben allunyada de totes les moixigangues i xins-xins estrangers. Pensem, amics separatistes, que si la rebuda hagués sigut com nosaltres la volíem avui ja tindriem la guerra encesa arreu de Catalunya, i recordem que àdhuc la vetlla d'esclatar a Cuba l'últim crit que els portà l'independència a l'Havana assistiren cent mil persones a una manifestació espanyolista.

Veritats que no han passat per la censura

La democràcia, sense armes per imposarla, és un destorb.

La voluntat d'un poble sense mitjans coercitius no compta davant del món.

Cal que la llibertat empri la força per a lliurar-se de la tirania, enderrocant tirans i dictadors.

Mussolini ha triomfat pel bastó; els soviets per les armes; en Primo de Rivera per l'exèrcit. Nosaltres triomfarem si sabem armar-nos.

Calen armes, àdhuc per a defensar el dret i la justícia i poder gaudir de llibertat i cultura pròpia.

ADVERTIMENT

RECOMANEM A TOTS ELS QUE SIMPATITZIN AMB ELS GRUPS DE SEPARATISTES ACOBLATS A L'ENTORN DEL NAIXENT ESTAT CATALÀ I QUE ENCARA NO FORMIN DINS L'ORGANITZACIO QUE TINGUIN PRESENT QUE SOLS SON DINS LA ORGANITZACIO I LABOREN PER ELLA ELS POSSEIDORS DEL CARNET D'IDENTITAT, NUMERAT I SIGNAT PER EN FRANCESC MACIÀ, EL NOSTRE CAP.

FEM AQUEST ADVERTIMENT PER DEFER DESTORBS QUE POGUESSIN CREAR ENEMIGS O INDISCIPLINATS, SORPRENENT LA BONA FE DELS PATRIOTES QUE VULGUIN COOPERAR A L'ENFRITAMENT DELS NOSTRES RENGLLES.

De la Dépêche

Paris, 27, Mai.—Un certain nombre de professeurs et d'écrivains se sont réunis aujourd'hui au siège du rapprochement universitaire, à 5 h. 30, sous présidence de M. Emile Legouis, professeur de la Sorbonne. Le but de cette réunion était de prendre connaissance des événements qui ce sont récemment produits à Barcelone, où 160 professeurs ont été chassés de l'Université nouvelle, parce qu'ils s'étaient solidarisés par une lettre de sympathie, lettre purement privée, avec un collègue dont un rapport officiel menaçait les laboratoires et l'enseignement.

Les assistants ont décidé de rédiger une protestation énergique, qui sera soumise à la signature des universitaires et parant français, pour être remise aux autorités intéressées et à la Société des Nations. En attendant l'adresse de sympathie suivante a été mise aux voix et adoptée à l'unanimité:

«Les universitaires et les écrivains français, réunis le 27 Mai, au siège du rapprochement universitaire, envoient à leurs collègues destinés de l'Université Nouvelle de Barcelone l'expression de leur ardente sympathie et de leur admiration pour la belle œuvre qu'ils avaient créé et ils protestent contre la suppression arbitraire d'un foyer intellectuel.»

De «LA DEPECHE», de Toulouse.

Sota la dominació espanyola

Mentre confegim aquest periòdic la dominació espanyola ensenyorida de Catalunya, segueix donant-nos les més frapants demostracions de la seva amor, ensems que l'exemple de llur força posada al servei de llur dèria més que idea de destruir nostra pàtria.

Cal que esguardem els esdeveniments sense cap temença. L'esdevenidor ens pertany, és nostre. El nostre problema té actualment, gràcies a l'ineptitud fatal i històrica dels espanyols, la valor de les coses que pertanyen per dignitat a tot el poble.

L'enemic prou pot menaça els; seus punys closos, per una llei inexorable, cau en damunt seu mateix i llurs actes són el la més càlida propaganda pel recobriment de nostra consciència pròpia, de nostra dignitat de poble, sotmès a la llei d'una de raça i mentalitat africana, tal com les recerques darreres de llurs propis historiadors.

Tal com deïem, l'esdevenir és nostre, més això malgrat nosaltres no haguem de precipitar la possible ruptura no llunyana del jou espanyol, havem el deure, l'obligació de comportar-nos en franca guerra esperitua amb Espanya, ultra el preparar-nos organitzant-nos curosament per la alçada que ja veslluma, la del gest ardit, on en lluita amb el poble que ens befa i escarneix, farem ofrena de la nostra vida.

Ara, cal tan sols comportar-se dignament i serena, que sien nostre historial aquests dos mots que ja després farem el racó de l'obra feta

per nosaltres així com la fracassada dels nostres dominadors, actuals i eterns enemics nostres: els espanyols.

Noves

Hem vist un ofici del delegat governatiu i del alcalde de Sabadell, demanant? a les fàbriques que paressin de 10 del matí a les 3 de la tarda el dia de la visita dels reis espanyols a aquella ciutat del Vallès, abonant el jornal íntegre als treballadors. Aquests eren al carrer quan passaren els reials personatges, però, amb un seny f educació exemplars, no avalotaren ni cridaren, donant lloc a què la comitiva fruis d'un religiós i pregon silenci durant tot el trajecte.

El coronel de la guàrdia civil espanyola de Sabadell, cap de l'ordre durant la visita dels gegants reials a aquella feineria ciutat, esà treient foc pels caixals perquè l'automòbil de la reina anava profusament exornat amb segells de les quatre barres amb l'estel solitari. Creiem que si no pot fer un escarment parará boig.

La rebuda feta als monarques espanyols al Liceu fou d'un entusiasme delirant, segons telegrama d'en Primo. Figureu-vos que l'Orquestra Casals no pogué tocar la marxa reial perquè no la sabia (?), que hom tingué de llogar una banda perquè la toqués quan entressin els gegants. Al rei se l'entretingué fins que fou acabada la pessa que tocaven quan arribà al teatre perquè no es volguessin palesar interrupcions reials. El públic, molt nombrós, aplaudí cortesment per breus moments la presència del monarca que en Primo victorejà, però, a l'acabar la part de concert, fou ovacionat llargament i repetida En Pau Casals, el qual tingué de sortir 6 o 7 cops a recollir els aplaudiments de tota la sala pès,

Els grans magatzems són botiflers, cal que ho tingueu present i aneu a les nostres botigues que són molt més de casa en general. Del «Siglo» no en parlem, prou que s'en dol en Conde, que veu que els seus negocis van molt malament. La casa Damians exposa la bandera odiosa perquè en Foronda és padri d'una del regiment de Badajoz i en Jorba s'entreté en fer brodar tapisos per als gegants reials. Que eagin fent, que ens és grat conèixer cada pore pel seu nom.

En Damià Matdu, per no voler untar-se amb la S. E. I. T. E. que tan coralment acullen el rei i en Primo, ha sigut pregat d'anar a passar una temporada a l'estranger.

Per quelcom diga en Primo: «Que aguarden estos cobardes que el rey salga de Barcelona». Ell, el valent que té tot l'exèrcit i tota la policia espanyola i encara tremola de tan en tan.

Darrerament tingué lloc la cinquena visita de la policia al local de l'«Unió Catalanista». La policia espanyola feu «razzia» de 8000 postals i milers de segells editats ja fa anys i que hom servava curiosament. Es una prova més de la llibertat que diu que gaudim en Percalini,

El rei d'Espanya ha sigut un xic més obsequiat de ço que contén els periodistes sota el poder brutal de la censura espanyola.

Ultra l'història de les rates que obliga a la reina a dormir la primera nit a la torre d'en Güell, de les làmpares caigudes dins el Palau del Cement i de qualque altre petita molèstia personal, la seva presència en mant indret de la ciutat fou celebrada amb sorollosos esclataments de trons i càrregues de dinamita. La policia sospita que la dinamita fou una salutació sindicalista i que els trons els engegaren els separatistes que celebraven llur propis funerals ja que el general Barra els ha mort mitja dotzena de vegades.

En diferents llocs de la ciutat han aparegut nombrosos rètols de «Visca Catalunya lliure». Es veu que els morts encara respiren, amic «prim».

Cal que els separatistes, que són tots els catalans conscients, recordin els noms d'en Sala, baró de Viver, Garriga Nogués, Conde, etc., etc., i de tots els alcaldes de reial ordre, entre ells aquell popular fabricant del licor Calisay, en Molfullea, alcalde d'Arenys de Mar i botifler barrut digne de les nostres carícies. Nosaltres per començar tal com no comprem al «Siglo» de en Conde no bebem cap copeta de Calisay ni regalada.

Hem d'anotar-nos també el blincament d'espina i les rastres oficiositats de N'Albert Rusinyol, aquell que volia rompre les amarres i ara és el missatger reial de mercès. . . Ja ha rebut uns quants míquels formidables de catalans dignes, però, cal que tingui present que nosaltres no oslament rompem amarres. . .

Malgrat la veritat oficial i la suspensió sofrida per «La Veu de Catalunya» que, així com la reina passà la primera nit a la vil·la d'En Güell el rei d'Espanya la passà, acompanyat del «prim» i el «jaleo» corresponent, al Ritz.

Sabem que la majoria de diaris barcelonins cobraren 25.000 pessetes perquè parlessin dels reis espanyols, durant llur estada al cap i casal de Catalunya.

Eiversos sectors catalans fan treballs prop de la Societat de les Nacions i diferents estats per tal d'enrobustir la nostra causa de part de fora. Aquests treballs convenients i necessaris foren infructuosos si de part de dins no organitzéssim voluntats i forces per a crear el fet de la nostra llibertat que si podem obtenir que sia reconegut i ajudat de part de fora no seran mai els forasters qui ens la donguin si nosaltres no sabem prendre-la.

S'ha publicat la nova llei electoral i hom ha començat les operacions del cens. Contrària la nostra organització a tota política electoral no gens menys preguem als nostres amics vetllin per la seva inscripció per tal de poder sempre impedir l'ús del nostre per persones alienes i poder prendre part en possibles plebiscits futurs.

Manifest dels Catalans de Cuba

Donem avui aquesta patriòtica fulla tal com és eixida del Centre Català de l'Havana com a exemple de l'actuació digna, ferma i patriòtica dels catalans d'Amèrica, que caldria que imitéssem molts catalans de la metròpoli. Igual actuació i llenguatge tenen els catalans de Nova York, Buenos Aires, etc., etc.

AL PUEBLO DE CUBA

Un pueblo como el vuestro, que supo crear un ideal al que sacrificásteis vuestras vidas para cimentar una Patria, sabrá bien la que vale y lo que puede la fe en el porvenir, la afirmación viril e íntegra, de todas las ansias que mueven a un pueblo camino de su libertad. Sabéis también que cuando esta fe existe, el dolor de las heridas, las vejaciones con que el opresor marca su huella y trata de ahogar la llama sagrada que arde en nuestros pechos, avivan más y más esta fe y arman valientes los corazones, para la lucha el sacrificio.

Hoy Catalunya, afirmándose contra todas las injurias, siente con mayor vehemencia, y con una fe más ardiente que nunca sus ansias de libertad. En el corazón de todos nosotros, late con más fervor y con más pasión el deseo de lucha que ha de darnos la libertad anhelada.

Catalunya atravièaa por momentos de dolor y de prueba. Catalunya recibe del Estado español el trato y la opresión que marca sobre los pueblos, el estigma de la esclavitud y la garra del invasor se ceba con saña en nuestras más queridas instituciones y sacrosantas libertades. Se esgrimen los odios contra algo que está en lo más íntimo de nuestra conciencia, atacando nuestros más sagrados derechos. Catalunya vé como el peso inexorable de la injusticia española se cierne sobre sus hijos, que no saben expresarse en otra lengua que la que meció su cuna; nuestra bandera gloriosa ha sido proscrita, humillada en nuestro propio suelo y hoy se levanta en su lugar una bandera que nos es extraña, bajo la cual se encubren y se justifican todos los odios y atropellos con que se hiere nuestro fervor patriótico y nuestras ansias de libertad.

Hoy ante los ojos del mundo, la lucha de Catalunya contra el unitarismo, más que la lucha en pro de un ideal de libertad colectiva, es una lucha dura y tenaz, en defensa de nuestra conciencia, por la afirmación de nuestra dignidad humana. Es la lucha que ampara nuestra alma y proclama nuestra condición de hombres libres en rebeldía franca contra la tiranía que nos oprime.

Se continúa, trágica, la historia de España. Las mismas inmundidades, los mismos desaciertos y la misma incomprensión que decretó la libertad de Cuba, han resuelto virtualmente el problema de nuestra libertad colectiva. En Catalunya no existe el separatismo, por que de hecho, en la conciencia de todos los catalanes, Catalunya es nuestra única Patria, libre de todo yugo, afirmándose alta sobre todas las tiranías.

Nuestra esclavitud ha forjado una generación de hombres libres, que esperan anhelantes el momento del supremo sacrificio.

Sangre catalana, con generoso impulso regó los campos de Francia en defensa de la civilización y de las libertades humanas, cobijando este ideal bajo nuestra santa bandera 15.000 voluntarios catalanes. Sangre catalana, generosa, corrió confundida con la sangre de vuestros mártires en la epopeya gloriosa de vuestra libertad.

Por eso os pedimos con el fervor de hermanos, que no deis oídos a las informaciones tendenciosas que pretenden justificar la tiranía que desgarró el alma de Catalunya, disfrazándola de misión salvadora de una Patria que no es la nuestra. Catalunya no necesita rectificar sus procedimientos ni depurar sus errores, porque no los tiene.

En su esclavitud, Catalunya ha probado que sus instituciones no se han prostituido con el contacto envilecido de la política española y sus instituciones públicas han mantenido siempre una ejecutoria digna y patriótica, ante el desorden y la corrupción de las instituciones del Estado español.

Protestamos con toda la fuerza de nuestro derecho del atropello de una clase que se erige en dictadora y fiscalizadora de la conciencia de Catalunya, considerándola como parte responsable de la decadencia de España. Tierra de libertades y de nobles impulsos, Catalunya, herida y humillada, espera confiada que nuestra protesta hallará un eco de simpatía en vuestros corazones que la estimule en sus luchas, la consuele en sus dolores y fortalezca su fe en el porvenir.

DEL-CROZE, Imprimeur :: PARIS

CATALA: Fes circular aquest periòdic procurant que no caigui en mans de l'enemic.